

'La filla del farer'

El productor del film, Mario Pons, de l'Ampolla, vol retre homenatge als darrers habitants del far de Buda, el més gran de la desembocadura del riu

J. J. BUJ

La trama del documental gira entorn de la descoberta per part de l'Helena d'un extens arxiu familiar, amb imatges del desaparegut ofici de torrer de fars, representat pel seu avi, l'Alfredo Cabezas Martos. Els primers fars del delta de l'Ebre formen part dels records dels últims habitants del far de Buda. Manolita Cabezas, junt amb el seu germà Antonio, rememoren un passat mític dins l'inconscient col·lectiu d'un territori que s'enfonsa lentament dins la mar.

Per a Mario Pons, «el que realment va destruir el far no va ser la guerra, sinó la regressió del riu». El far va estar dins del mar fins al Nadal de 1961, quan va caure el que quedava d'estructura per un temporal. Ningú no va fer res per reformar-lo, després que es cremés l'any 1938 i es va anar quedant aïllat dins del mar, a mesura que el delta de l'Ebre s'anava enretirant per la manca de sediments. Per això, Pons considera que «la història del far de Buda ve a simbolitzar també el que està passant al delta de l'Ebre».

Amb la troballa de l'arxiu fotogràfic, s'inicia un viatge en el temps des dels records d'una anciana de 83 anys, cap a les vivències d'una nena que viu en un entorn salvatge flanquejat per les llums del delta de l'Ebre on va viure els moments més feliços de la seua vida, també els més tràgics.

La nit de Nadal de 2011, se celebraren els cinquanta anys de la desaparició del far més mític del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre: el far de Buda (1864-1961), pare del far de la Banya, conservat al Port de Tarragona, actual Museu de fars de la província.

150 anys després de la seua construcció, la desaparició de la llum dels fars de l'Ebre és «una gran metàfora de la desaparició dels valors democràtics del nostre país, també de la subsidència i la regressió que, a poc a poc, va fent desaparèixer el Delta», insisteix Pons.

El Museu del Port de Tarragona serà l'escenari on es presen-

Helena, amb la polsera de la seva mare Manolita, durant el rodatge al far de la Banya. FOTO: SÈGULA FILMS

Desembocadura de l'Ebre l'any 1935 vista des de la llanterna del far de Buda, avui enfonsat a 4 quilòmetres de la costa. FOTO: SÈGULA FILMS

tarà el documental *La filla del farer*, una producció de Sègula Films. L'espai triat és el Refugi 2 del Moll de Costa, aquest dijous, 13 de novembre, a les 19 hores.

Al·l'acte intervindran els fills i els néts del darrer farer del far habitat de Buda: Helena Garrigós Cabezas, Antonio Cabezas Azuara, Alfred Vallès Cabezas, junt a Mario Pons Múria, director del curtmetratge *in memoriam* de Manolita Cabezas Azuara.

Moderarà el debat la directora del Museu del Port de Tarragona, Mercè Toldrà. La presentació del documental comptarà amb l'actuació de Los Sirgadors, autors de la banda sonora presentant la cançó *Estel Cremant*.

La filla del farer compta amb el suport del Port de Tarragona, els ajuntaments de Sant Jaume d'Enveja i de l'Ampolla, la Diputació de Tarragona, el Museu de les Terres de l'Ebre i la col·labo-

ració del Departament de Cultura del Generalitat de Catalunya i l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre.

Tres fars al Delta

En la navegació de cabotatge que es feia abans, el delta de l'Ebre comptava amb tres fars. De nord a sud, hi havia el far del Fangar, de petites dimensions i que era tan sols una balissa. El far de Buda era el més gran de tots i estava ubicat just a la desembocadura del riu i el far de la Punta de la Banya tenia la mateixa estructura que el de Buda, però a una escala més reduïda.

Aquest any 2014, se celebra l'efemèride dels 150 anys de la construcció dels primers fars de la costa de l'Ebre, entre ells, el far de l'illa de la Banya, al l'actual Museu de fars de la província de Tarragona, conservat al Port des de 1987.

Mario Pons ha destacat el valor arquitectònic d'aquestes construccions i les fotografies antigues que s'exposen a la reconstrucció del far que permeten fer-se una idea força exacta de com eren i la seua importància per al delta de l'Ebre.